

Huoltovarmuuskeskus

Yhteiskunnan huoltovarmuus

VALTIO EXPO - Kestävä ja kannatteleva julkishallinto

9.5.2023

Jaakko Pekki
Operatiivisen osaston johtaja

Mitä huoltovarmuudella Suomessa tarkoitetaan?

- Huoltovarmuus on
 - yhteiskunnan varautumista mahdollisiin kriiseihin ja häiriötilanteisiin
 - jatkuvuudenhallintaa turvaamalla elintärkeät toiminnot avainsektoreilla: elintarvikehuollossa, energiahuollossa, logistiikassa, terveydenhuollossa, finanssialalla, teollisuudessa ja digitaalisissa toiminnoissa
 - laaja-alainen, koko yhteiskunnan kattava toimintamalli
- Toimivat markkinat ja kilpailukykyinen talous ovat huoltovarmuuden perusta
- Oleellista huoltovarmuustoiminnassa on viranomaisten, elinkeinoelämän ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyö
- Ministeriöt vastaavat oman hallinnonalansa varautumisesta
- Huoltovarmuutta ylläpidetään HVK:n koordinoimalla verkostolla

Verkostomainen toimintaympäristö

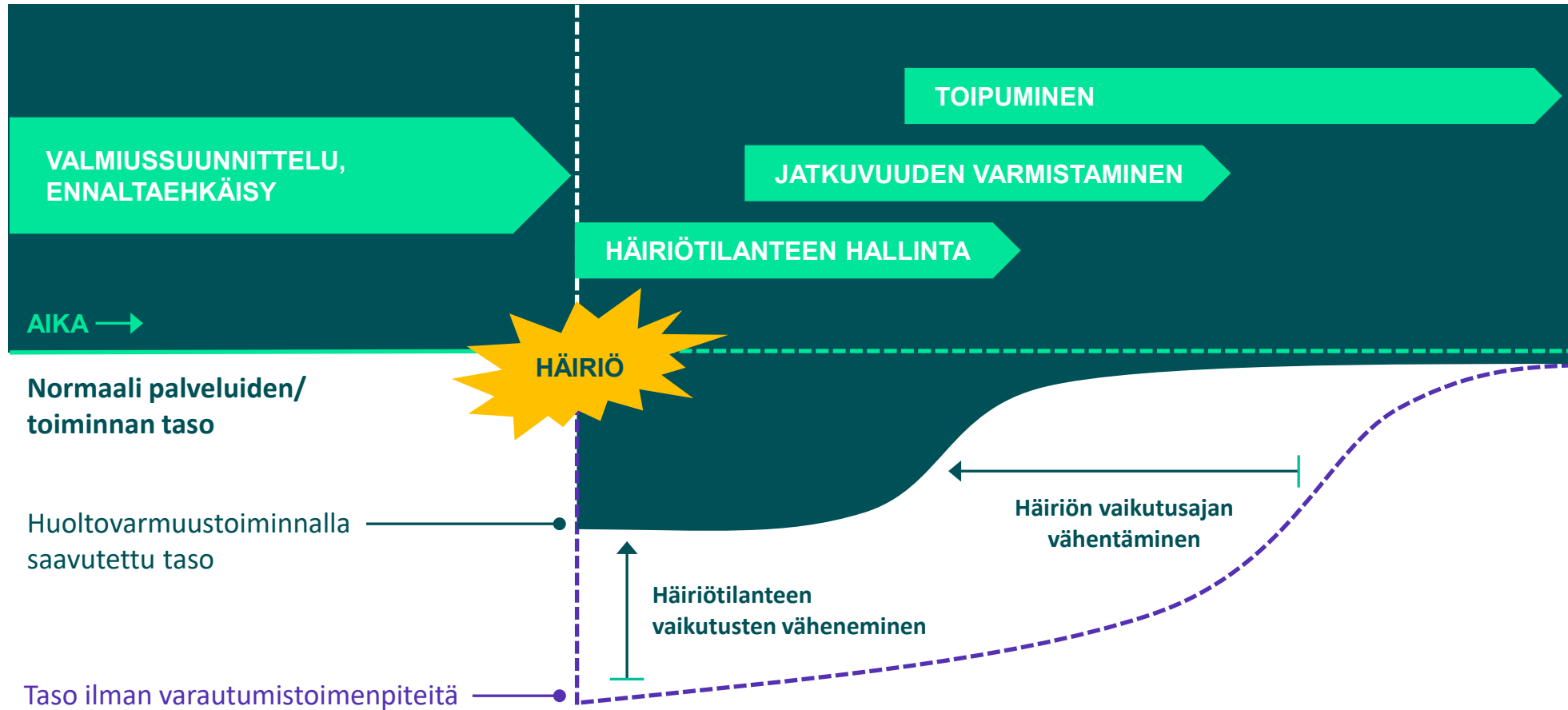
Ohjaavat
viranomaiset

Elinkeinoelämä

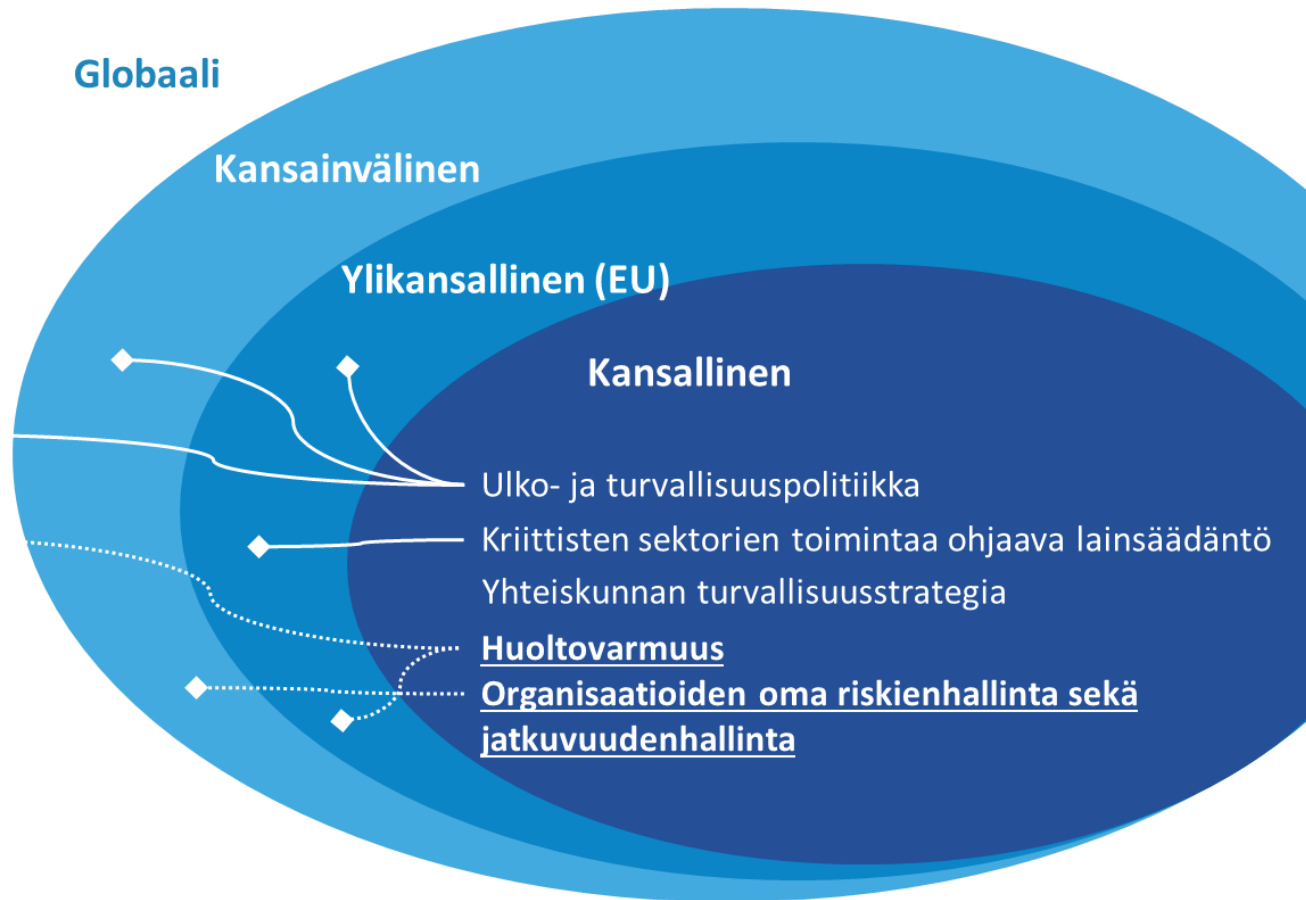

Mitä huoltovarmuudella tavoitellaan?

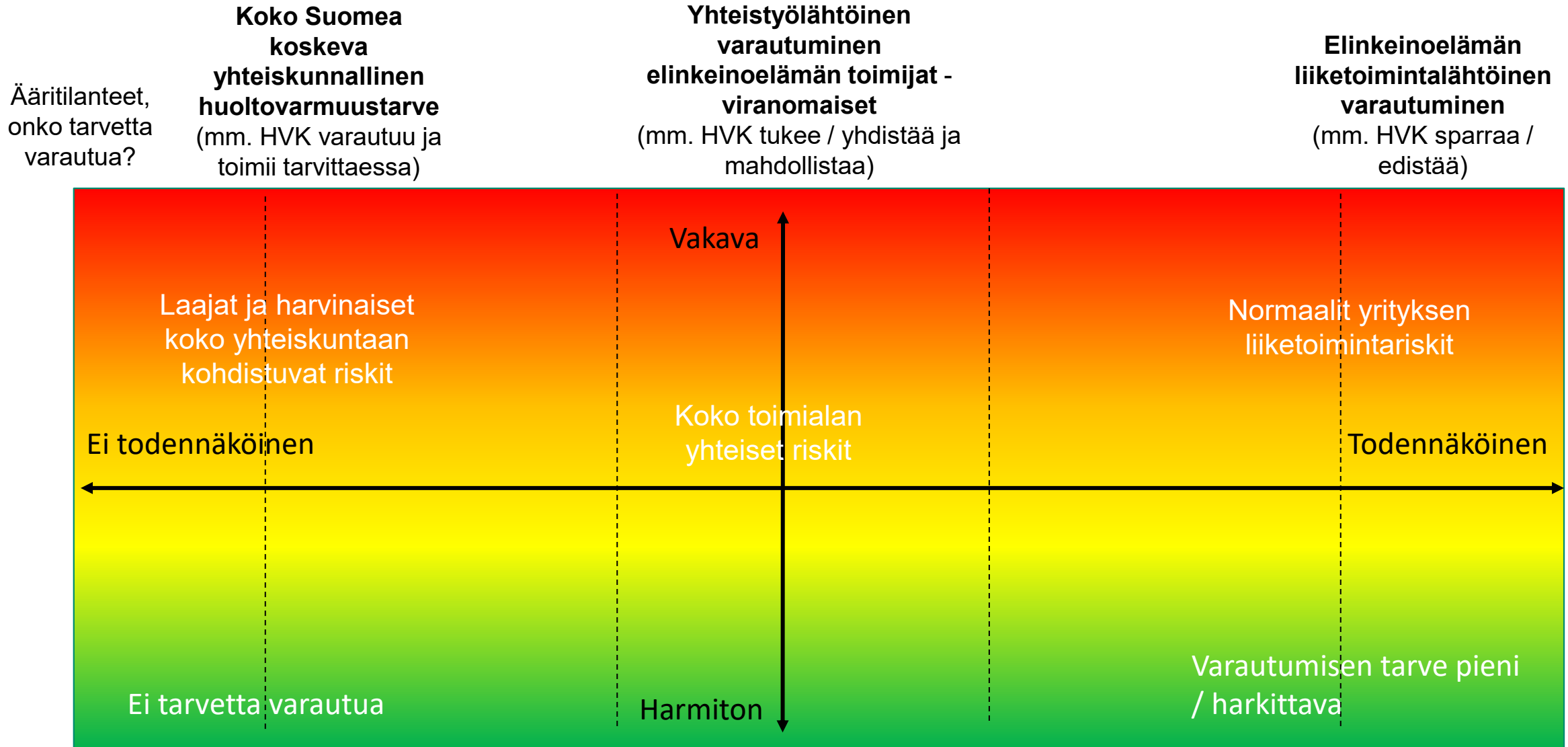
Globalisaation ja kriisien aikakausi

Huoltovarmuuden samanaikaiset globaalit ja kansalliset häiriöt:

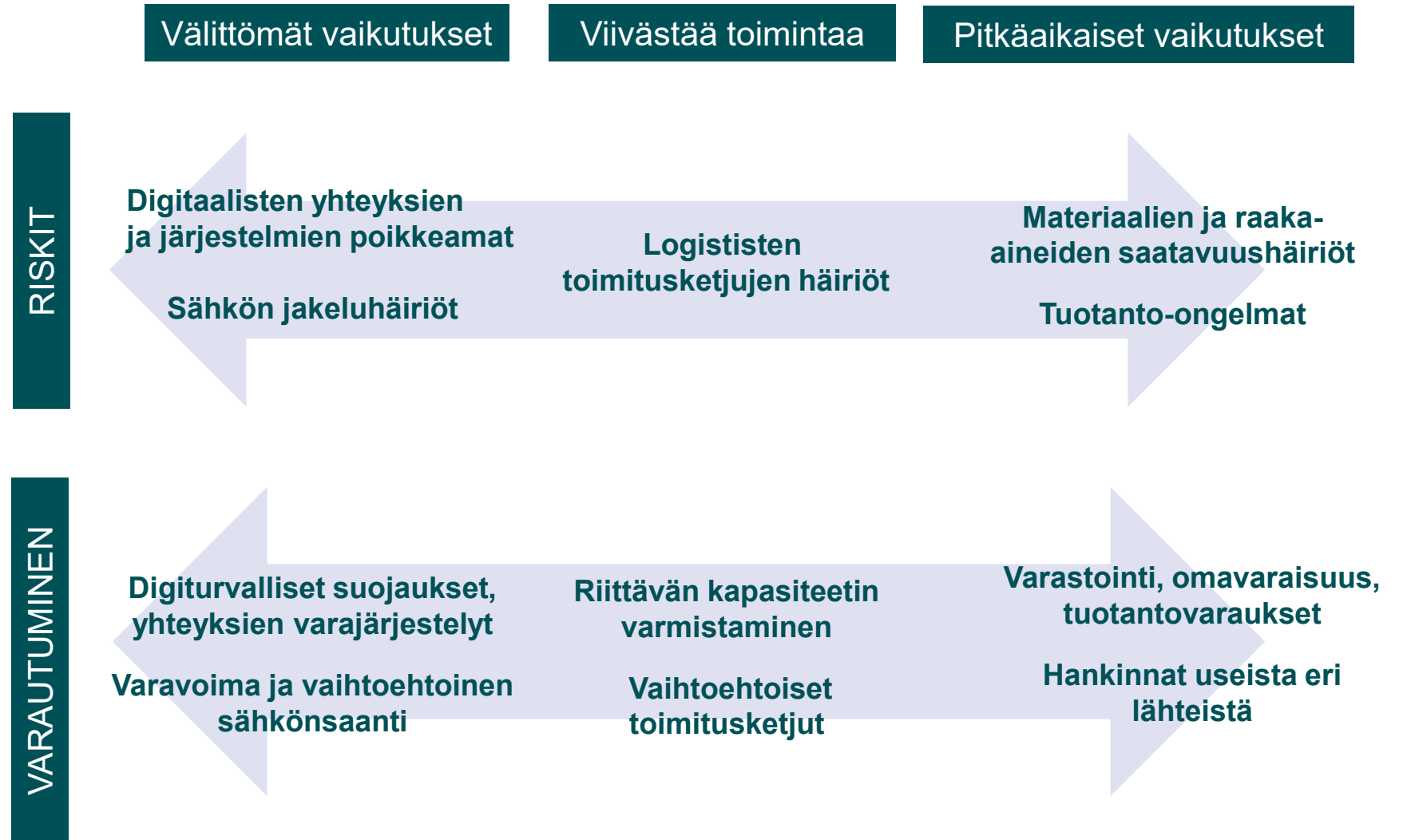
- Globaali pandemia haastanut toimitusvarmuutta, toisaalta herättänyt laajasti toimijoita asiaan
 - Riippuvuus Aasiasta kasvanut samalla kun epävarmuudet lisääntyneet – arvoketju - riippuvuudet ja - haavoittuvuudet
 - Geopoliittiset vastakkainasettelut haastavat globalisaation
 - Sotilaallisen konfliktin uhka otettava huomioon kansallisessa varautumisessa – perinteisen varautumisen paluu
 - Kyseessä monikriisitilanne, ei vain yksi selvärajainen kriisi
- Tarve vahvistaa sekä kansallisia että yhteisiä huoltovarmuustoimia.

Riskiarviokartta yhteisen suunnittelun ja toimeenpanon pohjana

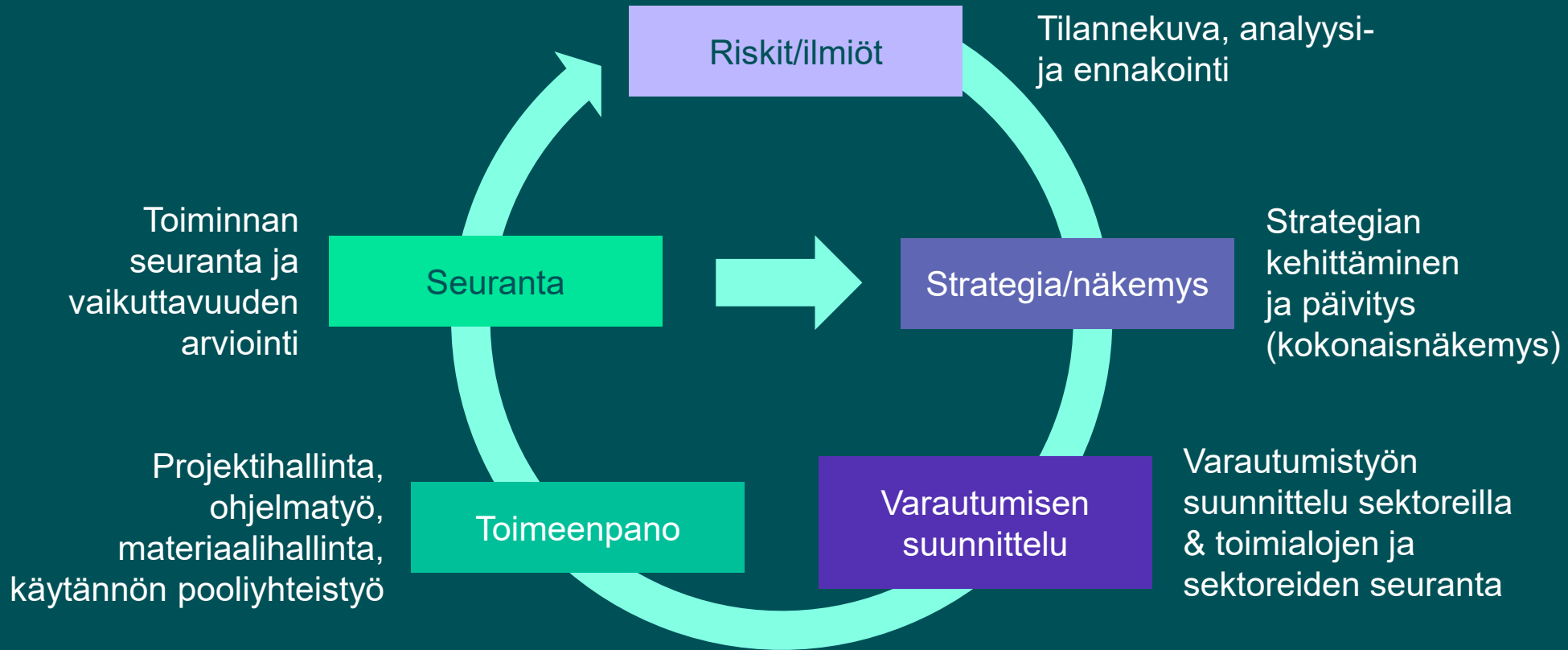

Riskit toteutuvat ja niihin varaudutaan eri aikajänteillä

Huoltovarmuustyön kokonaisuus on jatkuvassa liikkeessä

Toimintaympäristön muutoksen nostamia huolia

- Energiakriisi, sähköpula ja hinnat
- Siviili-infrastruktuurin haavoittuvuudet
 - Mitä voimme oppia Ukrainan tilanteesta?
- Huoltovarmuuskriittisen tuotannon arvoketjujen haavoittuvuudet
- Meriliikenteen häiriötön sujuminen
 - Itämeri muuttumassa Nato-mereksi
- Suomen ja Euroopan riippuvuus Kiinasta kriittisillä toimialoilla
 - Miten Kiina asemoituu jatkossa?

Painopisteet muuttuvat ajan mittaan

- Materiaalisen varautumisen merkitys perinteisesti suuri
- Välillä varastoja vähennetty, nyt riittävä taso jälleen keskustelussa
- Rinnalle noussut vahvasti yhteiskunnan toimintavarmuus ja resilienssi
 - Kriittisen infrastruktuurin suojaaminen
 - Digitaalinen turvallisuus
 - Jatkuvuuden hallinta

10 kultaista omaa oppia häiriötilanteiden ja kriisien hoitamisesta

1. Laaja häiriötilanne on aina koko yhteiskunnan asia. Poikkihallinnollisuuden ja laajan yhteistyön tarve on suuri.
2. Verkostojen merkitys korostuu vaikeassa tilanteessa. Viisaus harvoin asuu vain omassa organisaatiossa.
3. Ennakoinnin merkitys on keskeinen, päätöksiä on kyettävä tekemään epätäydellisen tiedon varassa. Tavoitteena oltava reagoinnista ennakkointiin.
4. Tilannekuva on olennainen toiminnan perusta ja toimintaa on kyettävä säätelemään systemaattisesti vallitsevan tilanteen mukaisesti.
5. Johtamisella on pystyttävä muodostamaan koko organisaatioon yhtenäinen näkemys organisaation tehtävästä ja toimintasuunnitelmasta kriisissä sekä tavoitetilasta kriisin jälkeen.
6. Organisaation toimintakyky on kyettävä turvaamaan vaikka ulkoinen paine on valtava.
7. Henkilökunnan jaksamisesta on huolehdittava kaikin mahdollisin keinoin.
8. Yhtenäinen ja ymmärrettävä sekä yksinkertainen viestintä ratkaisee onnistumisen.
9. Pitkittyneessä kriisissä on sopeuduttava toimintaympäristön muutoksiin sekä pystyttävä kehittämään toimintaa muutosten mukaisesti.
10. Kriisit ovat aina myös oppimisen ja kehittymisen paikkoja.

Huoltovarmuuskeskus

Fiksua huoltovarmuutta
yhdessä.

Varmuuden
vuoksi.

huoltovarmuuskeskus.fi

varmuudenvuoksi.fi